

การจัดทำแผนยุทธศาสตร์สุขภาพโลกของประเทศไทย

สมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่เจ็ด

ได้พิจารณารายงานเรื่อง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์สุขภาพโลกของประเทศไทย^๑

กังวล ต่อการขยายตัวอย่างรวดเร็วของโรคติดต่อและโรคอุบัติใหม่ข้ามพรมแดน โรคไม่ติดต่อ ตลอดจนผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีด้านสุขภาพข้ามพรมแดน และการเปลี่ยนแปลงทั้งที่เกิดขึ้นเป็นภัยโดยธรรมชาติและโดยมนุษย์ โดยเฉพาะความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร ซึ่งจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงทางสุขภาพและความกินดีอยู่ดีของประชาชนไทยและประชาชนในทุกภูมิภาคของโลก

ตระหนัก ว่าการติดต่อเชื่อมโยงระหว่างประเทศเนื่องจากการเดินทางไปมาหาสู่กันมากขึ้น โดยเฉพาะในประชาคมอาเซียน จะทำให้โรคติดต่อขยายตัวรวดเร็วหากไม่มีมาตรการรองรับ

ตระหนัก ว่าการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขภัยคุกคามสุขภาพจากโรคติดต่อ โรคไม่ติดต่อ โรคจากพฤติกรรม เช่น การบริโภคยาสูบ สุรา หรือยาเสพติด ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และภัยจากเทคโนโลยี ไม่สามารถกระทำได้โดยประเทศหนึ่งประเทศใดเพียงลำพัง แต่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกประเทศ

ตระหนัก ว่ายังมีปัญหาด้านสุขภาพหลายประการที่เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าว ผู้อพยพ ผู้ลี้ภัย คนไร้รัฐ ผู้ต้องกัก และผู้ลี้ภัยเข้าเมืองที่เข้ามาในประเทศไทย และคนไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศทั้งที่ถูกกฎหมายและไม่ถูกกฎหมาย จำเป็นต้องแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยความร่วมมือจากหลายภาคส่วนในประเทศและระหว่างประเทศ

ตระหนัก ว่าผู้มีบทบาทในการกำหนดทิศทางด้านสุขภาพและดำเนินการให้ได้ผล ไม่ได้จำกัดเพียงรัฐหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทำงานด้านสุขภาพโดยเฉพาะ แต่มาจากหลายภาคส่วน เช่น ภาครัฐทั้งในและนอกภาคสุขภาพ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม รวมถึงกลไกสุขภาพระดับท้องถิ่น ประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก ซึ่งเกี่ยวข้องกันกับองค์กรระหว่างประเทศเป็นจำนวนมาก

รับทราบ ว่าประเทศไทยได้พัฒนาระบบการจัดการความร่วมมือภายในประเทศและต่างประเทศในการจัดการปัญหาภัยต่อสุขภาพได้ดีขึ้นเรื่อย ๆ เช่น การควบคุมการระบาดของโรคซาร์ส การเฝ้าระวังและการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการระบาดของไวรัสอีโบล่า การกำจัดคราบน้ำมันในน่านน้ำทางทะเล ซึ่งหากมีความเข้าใจ มีการเตรียมพร้อม และมีความร่วมมือมากขึ้นจากทุกภาคส่วนและจากสังคมสุขภาพโลก จะทำให้การดำเนินการราบรื่นและปัญหาน้อยลงกว่าเดิม

รับทราบ ว่าประเทศไทยได้แสดงบทบาทนำสำคัญในเวทีสุขภาพโลก (ทั้งทวีภาคี อนุภูมิภาค ภูมิภาค และระดับโลก) เฉพาะอย่างยิ่งการกำหนดและผลักดันวาระสุขภาพที่สำคัญ ๆ การมีจุดยืนรักษาผลประโยชน์และแก้ไขปัญหาสุขภาพของประเทศกำลังพัฒนา เช่น การผลักดันกฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบ การผลักดันหลักประกัน

^๑ เอกสารสมัชชาสุขภาพ ๗ / หลัก ๕

สุขภาพถ้วนหน้า การผลักดันการแบ่งปันผลประโยชน์จากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ซึ่งเป็นฐานการพัฒนาวัคซีน การแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาาระบบหลักประกันสุขภาพและสาธารณสุข การให้ความช่วยเหลือในกรณีภัยพิบัติธรรมชาติ เช่น ใต้ฝุ่นในพม่า และเฮติ และกรณีอีโบล่าในประเทศแอฟริกาตะวันตก

รับทราบ ว่าประเทศไทยได้ให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาสาธารณสุขในประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน ตลอดจนประเทศในภูมิภาคอื่น ๆ อาทิ ประเทศในแอฟริกาและหมู่เกาะแปซิฟิก การออกแบบระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ระบาดวิทยา การป้องกันโรคติดต่อ ตลอดจนให้การรักษายาบาลประชาชนของประเทศเพื่อนบ้านตามแนวชายแดน

ตระหนัก ว่าการดำเนินการด้านสุขภาพมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศและประชาชนไทย เช่น การนำการดูแลสุขภาพแผนไทยออกสู่เวทีสุขภาพโลก ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการปกป้องสิทธิทางภูมิปัญญาด้วย ขณะเดียวกัน การดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศ การเจรจาข้อตกลงการค้าเสรี และข้อตกลงระหว่างประเทศ อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะสินค้าที่ทำลายสุขภาพหรือไม่ปลอดภัย หรือทำลายสิ่งแวดล้อม และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องมีระบบการประสานงานกัน อย่างมีประสิทธิภาพระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้การดำเนินงานนโยบายต่าง ๆ มีความสอดคล้องกัน โดยรักษาผลประโยชน์ของประเทศและประชาชนไทยในภาพรวม

เล็งเห็น ความสำคัญของการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายสุขภาพโลก การพัฒนาบุคลากร การมีกลไกประสานงานให้ประเทศไทยสามารถรักษาความมั่นคงด้านสุขภาพของประชาชนไทย และสามารถแสดงบทบาทนำสำคัญในเวทีสุขภาพโลกต่าง ๆ เวทีการเจรจาการค้าที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ

เล็งเห็น ว่าแผนยุทธศาสตร์สุขภาพโลกของประเทศไทยเป็นกรอบทิศทางการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เพื่อสร้างความมั่นคงทางสุขภาพของคนไทย ส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีของไทย สร้างประโยชน์ต่อสังคมโลก ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เป้าหมายแห่งสหประชาชาติ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหลังปี ค.ศ. ๒๐๑๕ รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อทั้งคนไทยและประชากรโลก

จึงมีมติดังต่อไปนี้

๑. รับรองแผนยุทธศาสตร์สุขภาพโลกของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๓ ตามผนวกแนบท้ายมตินี้^๒ และมีส่วนร่วมในการดำเนินการอย่างเต็มที่

๒. ขอให้กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เสนอแผนยุทธศาสตร์สุขภาพโลกของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๓ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ เป็นกรอบในการดำเนินการของประเทศต่อไป

๓. ขอให้คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติสนับสนุนกระบวนการจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายสุขภาพโลก โดยมีองค์ประกอบจากกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงอื่น ๆ และทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม ให้แล้วเสร็จภายใน ๖ เดือน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการ กำหนดกลไกการดำเนินการสนับสนุนและติดตามความก้าวหน้าและประเมินผล รวมทั้งสื่อสารการดำเนินงาน ตามแผนยุทธศาสตร์ อย่างเป็นรูปธรรมร่วมกัน ให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี นับจากวันที่การจัดตั้งคณะกรรมการนโยบายสุขภาพโลกแล้วเสร็จ

๔. ขอให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติรายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๙

^๒ เอกสารสมัชชาสุขภาพ ๗. มติ ๕. ผนวก ๑